T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO **:** 2025/669
KARAR NO **:** 2026/2
KARAR TR **:** 12/01/2026

ÖZET: 5510 sayılı Kanun'un yürürlüğe girdiği tarihten önce, 5434 sayılı Kanun'a tabi Emekli Sandığı iştirakçisi olan davacının, 5510 sayılı Kanun'un Ek-22. maddesinde düzenlenen ve anılan Kanun kapsamında emekli olanlara ödenmekte olan makam ve görev tazminatının tarafına da ödenmesi talebiyle, davalı idareye yaptığı başvurunun reddine ilişkin işlemin iptali istemiyle açılan davanın çözümünde, İDARİ YARGI YERİNİN görevli olduğu hk.

K A R A R

Davacı **:** E. K.
Davalı **:** Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı
Vekili **:** Av. M. A. A.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı, 5434 sayılı Kanun'a tabi merkezi denetim elemanı olarak makam ve görev tazminatı alarak çalıştığını daha sonra hizmet birleştirmesi sonucunda 01/12/2023 tarihinden geçerli olmak üzere tarafına 5510 sayılı Kanun'un 4/1-b (Bağkur) kapsamında emekli aylığı bağlandığını ancak yaşlılık aylığı içerisinde makam ve görev tazminatının ödenmediğini oysa 5510 sayılı Kanun'un Ek-21. maddesi ile hangi statüden emekli olduğuna bakılmaksızın belediye başkanlarına, Ek-22. maddesi ile de 4/b statüsünden emekli olsalar dahi bakan yardımcılarına 01/07/2022 tarihinden itibaren makam ve görev tazminatı ödenmesine başlandığını; bakan yardımcıları ile aynı atama şartlarını haiz merkezi denetim elemanlarının veya başka bir vatandaşın bu maddeden yararlandırılmamasının Anayasa ve AİHS aykırı olduğunu; bu kapsamda yapmış olduğu CİMER başvurusunun, *"bu hususta yasal düzenleme yapılması gerektiğinden"* bahisle davalı tarafından reddedildiğini belirterek, Anayasa'ya aykırı olan 5510 sayılı Kanun'un Ek-22. maddesindeki *"Bakan yardımcısı"* ifadesinin madde metninden çıkarılması için Anayasa Mahkemesine başvuruda bulunulması ve sonucuna göre kuruma başvuru tarihinden itibaren tarafına makam ve görev tazminatı ödenmesi istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2. **Ankara 16. İş Mahkemesi 19/03/2024 tarih ve E.2024/95, K.2024/99 sayılı kararı** ile, davada idari yargının görevli olduğu, mahkemelerinin görevsiz olması nedeniyle, 6100 sayılı Kanun'un 114/1-b ve 115. maddeleri uyarınca yargı yolu bakımından davanın usulden reddine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir**.** Kararın ilgili kısmı şöyledir:

> *"...Dava; 5510 sayılı Kanun'un Ek 21 ve 22. maddeleri kapsamında davacıya makam ve görev tazminatı ödenmesi talebine ilişkindir.*
>
> *Dosyaya mübrez hizmet belgesine göre davacı Erkan Karaarslan'ın 19.06.1998 tarihinde 5434 sayılı Kanuna tabi devlet memuru olarak çalışmaya başladığı anlaşılmaktadır.*

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden rBGV90+ - WTXsbHc - X2DrRuJ - pe1yck= ile erişebilirsin

5510 sayılı Kanunun 101 nci maddesinde yer alan "…bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıklar İş Mahkemelerinde görülür." bölümünün iptali istemiyle yapılan itiraz başvurusunda Anayasa Mahkemesi, 22.12.2011 tarih ve E: 2010/65, K: 2011/169 sayılı kararının gerekçesinde "…5754 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden önce memur ve diğer kamu görevlisi olarak çalışmakta olanlar, evvelce olduğu gibi 5434 sayılı Kanun hükümlerine tabi olacaklar ve bunların emeklileri bakımından da aynı Kanun hükümleri uygulanmaya devam edecek; ancak 5754 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden sonra memur ve diğer kamu görevlileri olarak çalışmaya başlayanlar ise 5510 sayılı Kanunun 4/c maddesi uyarınca, bu Kanun hükümlerine tabi sigortalı sayılacak ve haklarında 5434 sayılı Kanun değil, 5510 sayılı Kanun'un öngördüğü kural ve esaslar uygulanacak; ihtilaf halinde de adli yargı görevli bulunacaktır. 5754 sayılı Kanunun yürürlüğüyle birlikte, artık Sosyal Sigortacılık esasına göre faaliyet gösteren ve yaptığı, tesis ettiği işlem ve muameleler idari işlem sayılamayacak bir sosyal güvenlik kurumunun varlığından söz etmek gerekli bulunmaktadır. 5754 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden önce iştirakçisi sıfatıyla çalışmakta olan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile emekli sıfatıyla 5434 sayılı Kanun'a göre emekli, dul ve yetim aylığı almakta olanlar ve ayrıca memurlar ve diğer kamu görevlilerinden ileride emekliliğe hak kazanacaklar yönünden ise Sosyal Güvenlik Kurumu'nun tesis edeceği işlem ve yapacağı muameleler idari işlem niteliğini korumaya devam edecek, bunlara ilişkin ihtilaflarda da evvelce olduğu gibi idari yargı görevli olmaya devam edecektir. Bu bakımdan 5510 sayılı Kanunun yürürlüğünden sonra, prim esasına dayalı yani sistemin içeriği ve Kanun kapsamındaki iş ve işlemlerin niteliği göz önünde bulundurulduğunda, itiraz konusu kuralla, yargılamanın bütünlüğü ve uzman mahkeme olması nedeniyle Kanun hükümlerinin uygulanması ile ortaya çıkan uyuşmazlıkların çözümünde iş mahkemelerinin görevlendirilmesinde Anayasa'ya aykırılık görülmemiştir. Ancak, yukarıda açıklandığı üzere 5754 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden önce statüde bulanan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile ilgili sosyal güvenlik mevzuatının uygulanmasından doğan idari işlem ve idari eylem niteliğindeki uyuşmazlıklarda idari yargının görevinin devam edeceği açıktır…" ifadelerine yer verilmiştir.

5434 sayılı Kanun hükümleri, 5754 sayılı Kanun hükümleri ve 5510 sayılı Kanun hükümleri ile Anayasa Mahkemesinin atıf yapılan karar gerekçesi birlikte değerlendirildiğinde; 5510 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden önce memur ve diğer kamu görevlisi olarak çalışmakta olanlar, daha önce olduğu üzere 5434 sayılı Kanun hükümlerine tabi olacakları gibi bunların emeklilikleri bakımından da aynı Kanun hükümlerinin uygulanmaya devam edileceği; ancak, bu Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra memur ve diğer kamu görevlisi olarak çalışmaya başlayanların ise 5510 sayılı Kanunun 4/c maddesi uyarınca, bu Kanun hükümlerine tabi sigortalı sayılacağı ve haklarında 5434 sayılı Kanunun değil 5510 sayılı Kanunun öngördüğü kural ve esasların uygulanacağı dolayısıyla ihtilafların da adli yargı yerinde çözümleneceği açık olup; mezkur davada, davacının 5510 sayılı Yasa yürürlüğe girmeden önceki 5434 sayılı Kanuna tabi görevinden dolayı makam tazminatı ödenmesi gerektiğinin tespiti ve aksi yöndeki işlemin iptali talep edilmiş olup; bu doğrultuda davacının 5754 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden önce 5434 sayılı Kanuna tabi iştirakçi sıfatı bulunması karşısında; işbu davayı görmekle idari yargının görevli bulunduğu anlaşılmış (emsal nitelikteki Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığının 25/06/2018 T. 2018/214E-2018/379K. sayılı ilamı da gözetilerek); görevin ve yargı yolunun caiz olmasının kamu düzenine ilişkin bir dava şartı olması sebebiyle davalıya tebligat yapılmaksızın dosya üzerinden yapılan inceleme sonucu aşağıdaki şekilde hüküm tesis edilmiştir:

HÜKÜM: Yukarıda açıklanan gerekçelerle;

1-HMK m.114/1-b ve HMK m.115/2 uyarınca davanın usulden reddine, yargı yolunun caiz olmaması sebebiyle Mahkememizin görevsizliğine, görevli yargı yerinin idari yargı yeri olduğunun tespitine..."

3. Davacı vekili bu kez, aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden rBGV90+ - WTXsbHc - X2DrRuJ - pe1yck= ile erişebilirsin

B. İdari Yargıda

4. Ankara 9. İdare Mahkemesi 11/09/2024 tarih, E.2024/650, K.2024/1382 sayılı kararı ile, dava konusu işlemde hukuka aykırılık görülmediği gerekçesiyle davanın reddine karar vermiş, bu karara karşı istinaf isteminde bulunulmuştur. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"Dava dosyasının incelenmesinden, 5510 sayılı Kanun'un 4-b (Bağkur) kapsamında emekli aylığı bağlanan davacı tarafından, 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanunu kapsamındaki (Maliye Bakanlığı merkezi denetim elamanı) çalışmalarındaki unvanı karşılığı makam ve görev tazminatı ödenmesi gerektiği, bu kapsamda yapmış olduğu 20/12/2023 tarihli CİMER başvurusunun reddine ilişkin Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı Bağımsız ve Hizmet Akdiyle Çalışanlar Emeklilik Daire Başkanlığı'nın 27/02/2024 tarihli işleminin iptali ile 5510 sayılı Kanunun Ek 22. maddesindeki "Bakan yardımcıları" ifadesinin madde metninden çıkartılması için Anayasa Mahkemesine somut norm denetimi yoluyla başvuruda bulunulması ve mahrum kaldığı makam ve görev tazminatının idareye başvuru tarihinden itibaren işletilecek yasal faiziyle birlikte ödenmesine karar verilmesi istemiyle görülmekte olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Olayda, davacının 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanunu kapsamında (eski unvanı) Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü Denetim Birimi Başkanlığı'nda merkezi denetim elemanı (muhasebat başkontrolörü) unvanı ile görev yapmakta iken bu görevinden istifa etmek suretiyle ayrıldığı, davacının 5510 sayılı Kanun'un 4-1-a (sigortalı) ve 4/1-b (bağımsız çalışan/Bağkur) kayıtlarının da bulunduğu, 01/12/2023 tarihinden geçerli olmak üzere 5510 sayılı Kanun'un 4/1-b bendi uyarınca emekli aylığı bağlandığı, davacının daha önce çalıştığı görev unvanlarının 5510 sayılı Kanun'un yukarıda yer verilen Ek 21. ve Ek 22. maddeleri kapsamında yer almadığı anlaşıldığından, dava konusu işlemde hukuka aykırılık görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle; davanın reddine..."

5. Ankara Bölge İdare Mahkemesi 11. İdari Dava Dairesi 24/09/2025 tarih ve E.2024/3257, K.2025/3926 sayılı kararı ile, istinaf başvurusunun kabulüne, ilk derece mahkemesi kararının kaldırılmasına ve davanın yeniden görülmesi için dosyanın mahkemesine gönderilmesine karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...Dava dosyasının incelenmesinden, 5510 sayılı Kanun'un 4/1-b maddesi kapsamında (Bağkur) emekli aylığı bağlanan davacı tarafından, Maliye Bakanlığı merkezi denetim elamanı olarak çalıştığından bahisle 5510 sayılı Kanun'un Ek-22. maddesi uyarınca bakan yardımcılarına ödenen makam ve görev tazminatlarının kendisine de ödenmesi istemiyle 20.12.2023 tarihinde yaptığı başvurusunun reddine ilişkin 27.02.2024 tarihli işlemin iptali ile 5510 sayılı Kanunun Ek-22. maddesindeki "Bakan yardımcıları" ifadesinin madde metninden çıkartılması için Anayasa Mahkemesine somut norm denetimi yoluyla başvuruda bulunulması ve mahrum kaldığı makam ve görev tazminatının idareye başvuru tarihinden itibaren işletilecek yasal faiziyle birlikte ödenmesine karar verilmesi istemiyle açılmıştır.

5510 sayılı Kanunun Ek-22. maddesinde yer alan düzenleme ile; SSK ve Bağ-Kur (5510 sayılı Kanun'un 4/1-b veya 4/1-a maddesi kapsamında emekli olan) emeklisi olan bakan yardımcılarına makam ve görev tazminatı ödenmesine ilişkin usuller belirlenmiştir.

Olayda, davacının 5510 sayılı Kanun yürürlüğe girmeden önce Emekli Sandığı iştirakçisi olmakla birlikte 13.08.2012 tarihinde kamu görevinden ayrıldığı, 5510 sayılı Kanun'un 4/1-a ve 4/1-b maddeleri kapsamında çalıştıktan sonra, 5510 sayılı Kanun'un 4/1-b maddesi kapsamında emekli olduğu anlaşılmaktadır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri ve Anayasa Mahkemesi kararı birlikte değerlendirildiğinde, 5510 sayılı Kanun'un 4/1-b maddesi kapsamında emekli olan davacının 5510 sayılı Kanun'un Ek-22. maddesinde düzenlenen ve anılan Kanun kapsamında emekli olanlara ödenmekte olan makam ve görev tazminatının kendisine de ödenmesi isteminden kaynaklanan uyuşmazlığın 5510 sayılı Kanun'un 101. maddesi

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden rBGV90+ - WTXsbHc - X2DrRuJ - pe1yck= ile erişebilirsin

uyarınca adli yargı yerinde çözümleneceği açıktır..."

6. **Ankara 9. İdare Mahkemesi 22/10/2025 tarih ve E.2025/1459 sayılı kararı** ile, davanın görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu gerekçesiyle, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine ve dosya incelemesinin bu konuda Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...5510 sayılı Kanunun Ek-22. maddesinde yer alan düzenleme ile; SSK ve Bağ-Kur (5510 sayılı Kanun'un 4/1-b veya 4/1-a maddesi kapsamında emekli olan) emeklisi olan bakan yardımcılarına makam ve görev tazminatı ödenmesine ilişkin usuller belirlenmiştir.

Olayda, davacının 5510 sayılı Kanun yürürlüğe girmeden önce Emekli Sandığı iştirakçisi olmakla birlikte 13.08.2012 tarihinde kamu görevinden ayrıldığı, 5510 sayılı Kanun'un 4/1-a ve 4/1-b maddeleri kapsamında çalıştıktan sonra, 5510 sayılı Kanun'un 4/1-b maddesi kapsamında emekli olduğu anlaşılmaktadır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri ve Anayasa Mahkemesi kararı birlikte değerlendirildiğinde, 5510 sayılı Kanun'un 4/1-b maddesi kapsamında emekli olan davacının 5510 sayılı Kanun'un ek 22. maddesinde düzenlenen ve anılan Kanun kapsamında emekli olanlara ödenmekte olan makam ve görev tazminatının kendisine de ödenmesi isteminden kaynaklanan uyuşmazlığın 5510 sayılı Kanun'un 101. maddesi uyarınca adli yargı yerinde çözümleneceği açıktır.

Bu durumda, Mahkememizin uyuşmazlığa bakmakla görevli olmaması ve görevli yargı yerinin adlî yargı mahkemeleri olması yanında, Ankara 16. İş Mahkemesi'nin 19/03/2024 tarih ve E:2024/95, K:2024/99 sayılı kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine uyuşmazlığa karşı Mahkememizde dava açıldığı anlaşıldığından, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine..."

7. Ankara 9. İdare Mahkemesince, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için idari yargı dosyası, ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

IV. İLGİLİ HUKUK

A. Mevzuat

8. T.C Anayasası'nın "*F. Uyuşmazlık Mahkemesi*" başlıklı 158. maddesinin son fıkrası şöyledir:

"Diğer mahkemelerle, Anayasa Mahkemesi arasındaki görev uyuşmazlıklarında, Anayasa Mahkemesi'nin kararı esas alınır."

9. 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu'nun mülga Ek 68. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"(30/12/1987-KHK-306/5 md. ile gelen madde hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir; Değişik: 24/11/1994-4049/7 md.)

Makam tazminatı ile yüksek hakimlik tazminatı ödenmesini gerektiren görevlerde toplam 2 yıl bulunduktan sonra emekliye ayrılanlara makam veya yüksek hakimlik ve temsil (Ek ibare: 4/7/2001-KHK-631/1 md.) veya görev tazminatları bulundukları en üst görevleri esas alınarak ödenir. (Ek cümle: 4/7/2001-KHK- 631/1 md.) Makam veya yüksek hakimlik tazminatı ödenmesini gerektiren görevlerde toplam en az iki yıl bulunmadan veya bu görevlerde hiç bulunmadan emekliye ayrılanlara ise, en az altı ay süreyle bulundukları en

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden rBGV90+ - WTXsbHc - X2DrRuJ - pe1yck= ile erişebilirsin

üst görevleri için belirlenen görev tazminatı veya hizmet yılları itibarıyla belirlenen görev tazminatından yüksek olanı ödenir. (Ek hüküm: 23/2/1995-KHK-547/13 md.) Makam tazminatı ile yüksek hakimlik tazminatı ödenmesini gerektiren görevlerde bulunanlardan, 10/10/1984 tarihli ve 3056 sayılı Kanunun 36 ncı maddesine göre istihdam edilenlere, Başbakanlıkta da makam tazminatı ödenmesini gerektiren görevlerde en az 6 ay çalışmış olmaları kaydıyla bu tazminatlardan yüksek olanı esas alınarak ödeme yapılır. Bu halde de iki yıllık süreyi doldurma şartı aranır. (Ek hüküm: 27/1/2000-4505/3 md.) Ancak bu tazminatların ölenlerin dul ve yetimlerine ödenmesinde iki yıl görev şartı aranmaz"

10. 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun *"Amaç"* başlıklı 1. maddesi şöyledir:

"*Bu Kanunun amacı, sosyal sigortalar ile genel sağlık sigortası bakımından kişileri güvence altına almak; bu sigortalardan yararlanacak kişileri ve sağlanacak hakları, bu haklardan yararlanma şartları ile finansman ve karşılanma yöntemlerini belirlemek; sosyal sigortaların ve genel sağlık sigortasının işleyişi ile ilgili usûl ve esasları düzenlemektir."*

11. 5510 sayılı Kanun'un *"Kapsam"* başlıklı 2. maddesi şöyledir:

"Bu Kanun; sosyal sigortalar ile genel sağlık sigortasından yararlanacak kişileri, işverenleri, sağlık hizmeti sunucularını, bu Kanunun uygulanması bakımından gerçek kişiler ile her türlü kamu ve özel hukuk tüzel kişilerini ve tüzel kişiliği olmayan diğer kurum ve kuruluşları kapsar."

12. 5510 sayılı Kanun'un "*Sigortalı sayılanlar*" başlıklı 4. maddesinin birinci fıkrasının ilgili kısmı şöyledir:

"Değişik: 17/4/2008-5754/2 md.)
Bu Kanunun kısa ve uzun vadeli sigorta kolları uygulaması bakımından,
a) Hizmet akdi ile bir veya birden fazla işveren tarafından çalıştırılanlar,
b) Köy ve mahalle muhtarları ile hizmet akdine bağlı olmaksızın kendi adına ve hesabına bağımsız çalışanlardan ise;
1) Ticarî kazanç veya serbest meslek kazancı nedeniyle gerçek veya basit usûlde gelir vergisi mükellefi olanlar,
2) Gelir vergisinden muaf olup, esnaf ve sanatkâr siciline kayıtlı olanlar,
3) Anonim şirketlerin yönetim kurulu üyesi olan ortakları, sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketlerin komandite ortakları, diğer şirket ve donatma iştiraklerinin ise tüm ortakları,
4) Tarımsal faaliyette bulunanlar,
...
sigortalı sayılırlar."

13. 5510 sayılı Kanun'un Ek-21. maddesi şöyledir:

"(Ek:1/7/2022-7417/17 md.)
Seçimler neticesinde Belediye Başkanı görevinde bulunanlardan 5434 sayılı Kanunun bu Kanunla yürürlükten kaldırılan ek 68 inci maddesinde belirtilen şartları haiz olanların bu Kanunun 27, 29, 47 ve geçici 2 nci maddelerine göre aylık başlangıç tarihi itibariyle hesaplanan aylık tutarlarına, emsali belediye başkanının almakta olduğu makam tazminatı ve buna bağlı olarak temsil veya görev tazminatı tutarı ayrıca ilave edilir. Bu fıkra kapsamında hesaplanan tutar, hak sahiplerinin aylıklarına 34 üncü maddede belirlenen oranlara göre ilave edilir.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden rBGV90+ - WTXsbHc - X2DrRuJ - pe1yck= ile erişebilirsin

Birinci fıkra kapsamında aylıklarına makam, temsil veya görev tazminatı eklenenler hakkında Kanunun geçici 4 üncü maddesinin onbirinci fıkrası hükümleri uygulanmaz.

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce bu Kanun ile bu Kanun öncesinde yürürlükte bulunan kanunların mülga hükümlerine göre aylık bağlananlardan, Kanunun geçici 4 üncü maddesinin onbirinci fıkrası kapsamında olmayanlardan bu madde kapsamına girenler de, maddenin yürürlük tarihini takip eden aybaşından itibaren bu hükümlerden yararlandırılır ve bunlara geçmişe yönelik herhangi ödeme yapılmaz.

Bu madde kapsamında ödenen tazminatlar ödendikçe iki ay içinde faturası karşılığında Hazineden tahsil edilir."

14. 5510 sayılı Kanun'un Ek-22. maddesi şöyledir:

"(Ek:1/7/2022-7417/18 md.)

Bakan yardımcılarından 5434 sayılı Kanunun bu Kanunla yürürlükten kaldırılan ek 68 inci maddesine göre makam tazminatı ve buna bağlı olarak temsil tazminatı ödenenler hariç olmak üzere, söz konusu mülga ek 68 inci maddede belirtilen şartları haiz olanlara, Kurumca bu Kanun ve ilgili mevzuat uyarınca bağlanan aylıklarına ilave olarak bakan yardımcıları için belirlenen makam ve temsil tazminatı tutarı ayrıca ilave edilir. Bu fıkra kapsamında hesaplanan tutar, hak sahiplerinin aylıklarına 34 üncü maddede belirlenen oranlara göre ilave edilir. Mülga ek 68 inci maddenin birinci fıkrasında öngörülen iki yıllık sürenin hesabında makam tazminatına müstahak görevler ile sigortalı olup olmadıklarına bakılmaksızın bakan yardımcısı olarak geçen sürelerin tamamı dikkate alınır.

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce Kurumca bu Kanun ve ilgili mevzuat uyarınca aylık bağlanan bakan yardımcıları da, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihi takip eden aybaşından itibaren, aynı usul ve esaslar çerçevesinde birinci fıkra hükmünden yararlandırılır ve bunlara geçmişe dönük herhangi bir ödeme yapılmaz.

Bu madde kapsamında ödenen tazminatlar ödendikçe iki ay içinde faturası karşılığında Hazineden tahsil edilir."

15. 5510 sayılı Kanun'un "*Uyuşmazlıkların çözüm yeri*" başlıklı 101. maddesi şöyledir:

"Bu Kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıklar iş mahkemelerinde görülür."

16. 5510 sayılı Kanun'un *"5434 sayılı Kanuna ilişkin geçiş hükümleri"* başlıklı geçici 4. maddesinin ikinci fıkrası şöyledir:

" (Değişik: 17/4/2008-5754/68 md.)

...

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce iştirakçiliği sona erenlerden tahsis talebinde bulunacaklar ile bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre tahsis talebinde bulunanlardan işlemleri devam edenler hakkında, bu Kanunla yürürlükten kaldırılan hükümleri de dahil 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre işlem yapılır."

B. Yargı Kararı

17. 5510 sayılı Kanun'un 101. maddesinin iptali istemiyle açılan davada Anayasa Mahkemesinin 22/12/2011 tarih ve E.2010/65, K.2011/169 sayılı kararının ilgili kısmı şöyledir:

"...5754 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden önce memur ve diğer kamu görevlisi olarak çalışmakta olanlar, evvelce olduğu gibi 5434 sayılı Kanun hükümlerine tabi

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden rBGV90+ - WTXsbHc - X2DrRuJ - pe1yck= ile erişebilirsin

olacaklar ve bunların emeklileri bakımından da aynı Kanun hükümleri uygulanmaya devam edecek; ancak 5754 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden sonra memur ve diğer kamu görevlileri olarak çalışmaya başlayanlar ise 5510 sayılı Kanunun 4/c maddesi uyarınca, bu Kanun hükümlerine tabi sigortalı sayılacak ve haklarında 5434 sayılı Kanun değil, 5510 sayılı Kanun 'un öngördüğü kural ve esaslar uygulanacak; ihtilaf halinde de adli yargı görevli bulunacaktır. 5754 sayılı Kanunun yürürlüğüyle birlikte, artık Sosyal Sigortacılık esasına göre faaliyet gösteren ve yaptığı, tesis ettiği işlem ve muameleler idari işlem sayılamayacak bir sosyal güvenlik kurumunun varlığından söz etmek gerekli bulunmaktadır. 5754 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden önce iştirakçisi sıfatıyla çalışmakta olan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile emekli sıfatıyla 5434 sayılı Kanun'a göre emekli, dul ve yetim aylığı almakta olanlar ve ayrıca memurlar ve diğer kamu görevlilerinden ileride emekliliğe hak kazanacaklar yönünden ise Sosyal Güvenlik Kurumu'nun tesis edeceği işlem ve yapacağı muameleler idari işlem niteliğini korumaya devam edecek, bunlara ilişkin ihtilaflarda da evvelce olduğu gibi idari yargı görevli olmaya devam edecektir. Bu bakımdan 5510 sayılı Kanunun yürürlüğünden sonra, prim esasına dayalı yeni sistemin içeriği ve Kanun kapsamındaki iş ve işlemlerin niteliği göz önünde bulundurulduğunda, itiraz konusu kuralla, yargılamanın bütünlüğü ve uzman mahkeme olması nedeniyle Kanun hükümlerinin uygulanması ile ortaya çıkan uyuşmazlıkların çözümünde iş mahkemelerinin görevlendirilmesinde Anayasa'ya aykırılık görülmemiştir. Ancak, yukarıda açıklandığı üzere 5754 sayılı Kanun 'un yürürlüğe girmesinden önce statüde bulanan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile ilgili sosyal güvenlik mevzuatının uygulanmasından doğan idari işlem ve idari eylem niteliğindeki uyuşmazlıklarda idari yargının görevinin devam edeceği açıktır..."

V. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

18. Uyuşmazlık Mahkemesinin Rıdvan GÜLEÇ'in Başkanlığında, Üyeler Eyüp SARICALAR, Bayram ŞEN, Döndü Deniz BİLİR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 12/01/2026 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, idare mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

19. Raportör-Hâkim Arzu ÇETİNDERE ŞAŞI'nın davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin davada idari yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın ise davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü.

20. Dava, davacının 5434 sayılı Kanun kapsamında geçen hizmetinde unvan karşılığı makam ve görev tazminatı almakta iken, 5510 sayılı Kanun'un 4/1-b kapsamında emekli olduğundan tarafına makam ve görev tazminatı ödenmediğinden bahisle, almakta olduğu yaşlılık aylığına, 5510 sayılı Kanun'un Ek 22. maddesi uyarınca makam ve görev tazminatının ilave edilmek suretiyle ödenmesine karar verilmesi istemiyle açılmıştır.

21. 5510 sayılı Kanun'la 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu, 1479 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu, 2925 sayılı

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden rBGV90+ - WTXsbHc - X2DrRuJ - pe1yck= ile erişebilirsin

Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanunu, 2926 sayılı Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanunu ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu kapsamında bulunanlar, geçici maddelerle korunan haklar dışında, sosyal güvenlik ve sağlık hizmetleri yönünden yeni bir sisteme bağlı tutulmuş ve 5510 sayılı Kanun'un yürürlüğünden sonra göreve başlayanlar yönünden, prim esasına dayalı sigorta sistemine geçilmiştir. Bu sistemle, devlet memurları ve diğer kamu görevlileri, hizmet akdine göre ücretle çalışanlar, tarım işlerinde ücretle çalışanlar, kendi hesabına çalışanlar ve tarımda kendi hesabına çalışanları kapsayan beş farklı emeklilik rejimi, aktüeryal olarak hak ve yükümlülükler yönünden tek bir sosyal güvenlik sistemi altında toplanmıştır.

22. Yukarıda sözü edilen mevzuat hükümlerinin ve Anayasa Mahkemesi kararının birlikte değerlendirilmesinden, 5510 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden önce memur ve diğer kamu görevlisi olarak çalışmakta olanlar, daha önce olduğu üzere 5434 sayılı Kanun hükümlerine tabi olacakları gibi bunların emeklilikleri bakımından da aynı Kanun hükümlerinin uygulanmasına devam edileceği, ancak bu Kanun'un yürürlüğe girmesinden sonra memur ve diğer kamu görevlisi olarak çalışmaya başlayanların ise 5510 sayılı Kanun'un 4/c maddesi uyarınca, bu Kanun hükümlerine tabi sigortalı sayılacağı ve haklarında 5434 sayılı Kanun'un değil, 5510 sayılı Kanun'un öngördüğü kural ve esasların uygulanacağı dolayısıyla ihtilafların da adli yargı yerinde çözümleneceği açıktır. Yine 5510 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden önce 506 ve 1479 sayılı Kanun'lara tâbi sigortalı hizmeti olanlar bakımından iş mahkemesi yerine idari yargı merciinin görevli olduğuna dair bir hükmün bulunmaması nedeniyle bu sigortalılar ile Kurum arasında çıkan ihtilafların 5510 sayılı Kanun'un 101. maddesi uyarınca iş mahkemesince çözümlenmesi gerekmektedir.

23. Dava dosyasının incelenmesinden, davacının 19/06/1998 - 13/08/2012 tarihleri arası, 5434 sayılı Kanun'a tabi merkezi denetim elemanı olarak çalıştığı, 27/08/2012 tarihinden itibaren 5510 sayılı Kanun'un 4/1(b) kapsamında sigortalı çalıştığı, daha sonra hizmet birleştirmesi sonucunda 01/12/2023 tarihinden geçerli olmak üzere tarafına 5510 sayılı Kanun'un 4/1-b (Bağkur) kapsamında yaşlılık aylığı bağlandığı; bilahare 20/12/2023 tarihli dilekçe ile CİMER'e başvuruda bulunarak, *"yaşlılık aylığı içerisinde makam ve görev tazminatının tarafına ödenmediğini oysa 5510 sayılı Kanun'un Ek-22. maddesi ile 4/b statüsünden emekli olsalar dahi bakan yardımcılarına 01/07/2022 tarihinden itibaren makam ve görev tazminatı ödenmesine başlandığını; bakan yardımcıları ile aynı atama şartlarına haiz merkezi denetim elemanlarının ya da başka bir vatandaşın bu maddeden yararlandırılmamasının Anayasa ve AİHS aykırı olduğu, maaşına makam ve görev tazminatı ilave edilerek ödeme yapılmasını"* talep ettiği; davalı idarece, *"...başvurunuzda 5434 sayılı Kanun kapsamında geçen çalışmalarınızda unvan karşılığı makam ve görev tazminatı aldığınızdan bahisle, bu ödemelerin 4/1-b kapsamında almakta olduğunuz yaşlılık aylığınıza ilave edilmesini talep etmekte iseniz de, bu hususta yasal düzenleme yapılması gerekmekte olup, kurumca bu yönde yürütülen herhangi bir çalışmanın bulunmadığının"* davacı tarafa bildirilmesi üzerine, davacı tarafından Anayasa'ya aykırı olan 5510 sayılı Kanun'un Ek-22. maddesindeki *"Bakan yardımcısı"* ifadesinin madde metninden çıkarılması için Anayasa Mahkemesine başvuruda bulunulması ve sonucuna göre kuruma başvuru tarihinden itibaren 5510 sayılı Kanun'un Ek-22. maddesinde düzenlenen ve anılan Kanun kapsamında emekli olanlara ödenmekte olan makam ve görev tazminatının tarafına ödenmesi istemiyle görülmekte olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

24. Dava konusu olayda, davacı 5434 sayılı Kanun'a tabi iştirakçi iken, 13/08/2012 tarihinde kamu görevinden ayrıldığı, 5510 sayılı Kanun'un 4/1-a ve 4/1-b maddeleri kapsamında çalıştıktan sonra, Kanun'un 4/1-b maddesi kapsamında emekli olduğu ve tarafına yaşlılık aylığı bağlandığı; 5510 sayılı Kanun'un Ek-22. maddesinde yer alan düzenleme ile 5434 sayılı Kanun'un mülga Ek 68. maddesinde belirtilen şartları haiz olanlara, Kurumca bu

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden rBGV90+ - WTXsbHc - X2DrRuJ - pe1yck= ile erişebilirsin

Kanun ve ilgili mevzuat uyarınca bağlanan aylıklarına ilave olarak bakan yardımcıları için belirlenen makam ve temsil tazminatı tutarının ayrıca ilave edileceğinin düzenlendiği görülmektedir.

25. Buna göre, 5510 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden önce 5434 sayılı Kanun kapsamında çalışmakta olan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile emekli sıfatıyla 5434 sayılı Kanun'a göre emekli, dul ve yetim aylığı almakta olanlar ve ayrıca memurlar ve diğer kamu görevlilerinden ileride emekliliğe hak kazanacaklar yönünden Sosyal Güvenlik Kurumunca tesis edilen işlemlerin idari işlem niteliğini korumaya devam edeceği; 5510 sayılı Kanun'un 4/1-b maddesi kapsamında emekli olan davacının, *"5434 sayılı Kanun kapsamında geçen çalışmalarında unvan karşılığı makam ve görev tazminatı aldığı ancak daha sonra 5510 sayılı Kanun'un 4/1-b kapsamında emekli olduğundan tarafına makam ve görev tazminatı ödenmediği, almakta olduğu yaşlılık aylığına, 5510 sayılı Kanun'un Ek 22. maddesi uyarınca makam ve görev tazminatının da ilave edilmesinin"* talep edildiği, bu talebin reddine ilişkin davalı işleminin ise, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2/1-a maddesinde belirtilen idari işlemler kapsamında bulunduğu gözetildiğinde, davanın görüm ve çözümünde idari yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

26. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Ankara 9. İdare Mahkemesinin 22/10/2025 tarih ve E.2025/1459 sayılı başvurusunun reddi gerekmiştir

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde İDARİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Ankara 9. İdare Mahkemesinin 22/10/2025 tarih ve E.2025/1459 sayılı BAŞVURUSUNUN REDDİNE,

12/01/2026 tarihinde, Üye Ahmet ARSLAN'ın KARŞI OYU ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Rıdvan GÜLEÇ	Eyüp SARICALAR	Bayram ŞEN	Döndü Deniz BİLİR

Üye	Üye	Üye
Ahmet ARSLAN	Mahmut BALLI	Bilal ÇALIŞKAN

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden rBGV90+ - WTXsbHc - X2DrRuJ - pe1yck= ile erişebilirsin

KARŞI OY

Dava; 5510 sayılı Kanun'un 4/1 -b maddesi kapsamında (Bağkur) emekli aylığı bağlanan davacı tarafından, Maliye Bakanlığı merkezi denetim elemanı olarak çalıştığından bahisle 5510 sayılı Kanun'un ek 22. maddesi uyarınca bakan yardımcılarına ödenen makam ve görev tazminatlarının kendisine de ödenmesi istemiyle 20.12.2023 tarihinde yaptığı başvurusunun reddine ilişkin 27.02.2024 tarihli işlemin iptali ile 5510 sayılı Kanunun Ek 22. maddesindeki "Bakan yardımcıları" ifadesinin madde metninden çıkartılması için Anayasa Mahkemesine somut norm denetimi yoluyla başvuruda bulunulması ve mahrum kaldığı makam ve görev tazminatının idareye başvuru tarihinden itibaren işletilecek yasal faiziyle birlikte ödenmesine karar verilmesi istemiyle açılmıştır.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 101. maddesinde; bu Kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıkların iş mahkemelerinde görüleceği, 108. maddesinde ise, bu Kanunun sayma yoluyla belirtilen maddeleri dışındaki diğer hükümlerinin 2008 yılı Ekim ayı başında yürürlüğe gireceği kuralına yer verilmiştir.

5510 sayılı Kanunun 101. maddesinin Anayasaya aykırılığı iddiasıyla iptali istemiyle açılan davada, Anayasa Mahkemesince verilen 22.12.2011 tarih ve E:2010/65, K:2011/169 sayılı kararda; 5510 sayılı Kanuna 5754 sayılı Kanun ile eklenen Geçici 4. maddenin yürürlüğe girmesinden önce 5434 sayılı Kanun kapsamında bulunan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile ilgili sosyal güvenlik mevzuatının uygulanmasından doğan idari işlem ve eylem niteliğindeki uyuşmazlıklarda idari yargının görevinin devam edeceği belirtilmiş; 5510 sayılı Kanunun yürürlüğünden sonra, bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili olarak ortaya çıkan uyuşmazlıkların çözümünde iş mahkemelerinin görevlendirilmesinde Anayasaya aykırılık görülmemiştir.

Görüleceği üzere, 5510 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği 01.10.2008 tarihinden önce memur ve diğer kamu görevlisi emeklisi olan veya 01.10.2008 tarihinden önce memur ve diğer kamu görevlisi emeklisi olup bu tarihten sonra 5510 sayılı Kanun'un 4/1-c maddesi kapsamına almalar ile bunların hak sahiplerine ilişkin olarak tesis edilen işlemlerden kaynaklanan uyuşmazlıkların idari yargı yerinde, bunlar dışında kalan sigortalılar (SSK, Bağ-Kur, 5510 sayılı Kanun'un 4/1 -b ve 4/1-a maddesi kapsamında sigortalı olanlar ile bunların emeklileri) ve bunların hak sahipleri hakkında tesis edilen işlemlerden kaynaklanan uyuşmazlıkların ise adli yargı yerinde bulunan yetkili iş mahkemelerinde çözümleneceği anlaşılmaktadır.

Dolayısıyla, davanın idari yargı yerinde görülebilmesi için, dava konusu edilen işlemin, 5510 sayılı Kanuna 5754 sayılı Kanun ile eklenen Geçici 4. maddenin yürürlüğe girdiği 01.10.2008 tarihinden önce, 5434 sayılı Emekli Sandığı Kanunu kapsamında bulunup bu tarihten sonra 5510 sayılı Kanun'un 4/1-c maddesi kapsamına alınan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile bunların emeklileri ve hak sahiplerine ilişkin olarak tesis edilmiş olması gerekmektedir.

Dosyasının incelenmesinden, 5510 sayılı Kanun'un 4/1 -b maddesi kapsamında (Bağkur) emekli aylığı bağlanan davacı tarafından, Maliye Bakanlığı merkezi denetim elamanı olarak çalıştığından bahisle 5510 sayılı Kanun'un ek 22. maddesi uyarınca bakan yardımcılarına ödenen makam ve görev tazminatlarının kendisine de ödenmesi istemiyle 20.12.2023 tarihinde yaptığı başvurusunun reddine ilişkin 27.02.2024 tarihli işlemin iptali ile 5510 sayılı Kanunun Ek 22. maddesindeki "Bakan yardımcıları" ifadesinin madde metninden çıkartılması için Anayasa Mahkemesine somut norm denetimi yoluyla başvuruda bulunulması ve mahrum kaldığı makam ve görev tazminatının idareye başvuru tarihinden itibaren işletilecek yasal faiziyle birlikte ödenmesine karar verilmesi istemiyle açılmıştır.

5510 sayılı Kanunun Ek 22. maddesinde yer alan düzenleme ile; SSK ve Bağ-Kur (5510

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden rBGV90+ - WTXsbHc - X2DrRuJ - pe1yck= ile erişebilirsin

sayılı Kanun'un 4/1 -b veya 4/1-a maddesi kapsamında emekli olan) emeklisi olan bakan yardımcılarına makam ve görev tazminatı ödenmesine ilişkin usuller belirlenmiştir.
Olayda, davacının 5510 sayılı Kanun yürürlüğe girmeden önce Emekli Sandığı iştirakçisi olmakla birlikte 13.08.2012 tarihinde kamu görevinden ayrıldığı, 5510 sayılı Kanun'un 4/1-a ve 4/1 -b maddeleri kapsamında çalıştıktan sonra, 5510 sayılı Kanun'un 4/1 -b maddesi kapsamında emekli olduğu anlaşılmaktadır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri ve Anayasa Mahkemesi kararı birlikte değerlendirildiğinde, 5510 sayılı Kanun'un 4/1-b maddesi kapsamında emekli olan davacının 5510 sayılı Kanun'un ek 22. maddesinde düzenlenen ve anılan Kanun kapsamında emekli olanlara ödenmekte olan makam ve görev tazminatının kendisine de ödenmesi isteminden kaynaklanan uyuşmazlığın 5510 sayılı Kanun'un 101. maddesi uyarınca adli yargı yerinde çözümleneceği açıktır.

Açıklanan nedenlerle, uyuşmazlığın çözümünün adli yargının görevinde bulunduğundan uyuşmazlığın çözümünde idari yargıyı görevli kabul eden çoğunluğun kararına katılmıyorum.

ÜYE
AHMET ARSLAN

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden rBGV90+ - WTXsbHc - X2DrRuJ - pe1yck= ile erişebilirsin